

Ministerie van Buitenlandse Zaken
T.a.v. Directie Open Overheid
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Per e-mail: woo@minbuza.nl

Amsterdam, 6 maart 2026

Betreft: Bezwaar tegen het besluit naar aanleiding van mijn Woo-verzoek (uw referentie Woo-2025-0210) d.d. 5 februari 2026

Geachte leden van de bezwarencommissie,

Bij deze teken ik bezwaar aan tegen bovengenoemd besluit.

Dit bezwaarschrift bevat de volgende bijlagen:

Productie 1	Het Woo-verzoek d.d. 12 december 2025
Productie 2	Toelichting op het Woo-verzoek d.d. 12 december 2025
Productie 3	Besluit naar aanleiding van Woo-verzoek (uw referentie Woo-2025-0210) d.d. 5 februari 2026
Productie 4	Interne correspondentie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken m.b.t. het Woo-verzoek waar het besluit op gebaseerd is
Productie 5	Het VN Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten (hierna "ICCPR")
Productie 6	Woo-verzoek over een toezegging over dienstplichtigen uit Oekraïne
Productie 7	Documentenset Woo-verzoek inzake een toezegging over dienstplichtigen uit Oekraïne ¹ (te downloaden via de link in de voetnoot)
Productie 8	Eerste reactie van het Ministerie van Asiel en Migratie op Productie 6
Productie 9	Antwoord op de eerste reactie van het Ministerie van Asiel en Migratie
Productie 10	Thematisch Ambtsbericht Russische Federatie (februari 2025) ² (te downloaden via link in de voetnoot)
Productie 11	<i>"Proposal to ILGA Europe for a position paper and campaign against (gender-selective) conscription"</i> door Transgender Netwerk Nederland

¹ Ministerie van Veiligheid en Justitie,
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2026/02/26/documentenset-woo-verzoek-inzake-een-toezegging-over-dienstplichtigen-uit-oekraïne>

² Ministerie van Veiligheid en Justitie,
<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/ambtsberichten/2025/02/14/thematisch-h-ambtsbericht-russische-federatie/Thematisch+Ambtsbericht+Russische+Federatie+%28februari+2025%29.pdf>

1. Samenvatting van de bezwaargronden

Het bezwaar is (samengevat) gebaseerd op de volgende gronden die hierna nader worden toegelicht:

- 1.1. Het besluit is geen antwoord op de gestelde vragen, maar een antwoord op een andere inhoudelijk gesimplificeerde vraag, die afgeleid moet zijn van de vragen in het oorspronkelijke Woo-verzoek.
- 1.2. Het is niet aannemelijk, gelet op de doelstelling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken om de internationale rechtsorde en in het bijzonder de naleving van mensenrechtenverdragen te bevorderen,³ dat er geen documenten (incl. e-mails, notities enz.) bestaan met betrekking tot zo'n omvangrijke mensenrechtenschending met verregaande gevolgen voor de fysieke integriteit en het leven van honderdduizenden mannen en de mensenrechten van mannen en jongens in het algemeen.⁴
- 1.3. De interne uitvraag aan het Ministerie is in negatieve termen geframed, bagatelliseert de in het Woo-verzoek gestelde vragen, communiceert een negatieve verwachting dat er dergelijke documenten zullen bestaan en lijkt vooral bedoeld te zijn om een *pro forma* antwoord te kunnen leveren op het Woo-verzoek.

2. Vragen niet beantwoord

- 2.1. Naar aanleiding van mijn Woo-verzoek dat op 10 december 2025 is ingediend, heeft een ambtenaar van het ministerie met mij contact opgenomen met de vraag of ik nader kon specificeren welke documenten ik zocht, zodat de vragen gericht gesteld konden worden aan de diverse afdelingen van het ministerie. In de woorden van de betreffende ambtenaar:

“In uw bijgevoegde verzoek zijn twintig vragen aan de regering geformuleerd. Deze vragen zijn vooral beleidsmatig van aard en beslaan een uitgebreid aantal onderwerpen. Omdat we bij het

³ Zie onder andere artikel 90 van de Nederlandse Grondwet.

⁴ “Based on reports from independent Russian media outlets and security service sources, **over 1 million Russian citizens**, primarily men of mobilization age, were placed on a Federal Security Service (FSB) database restricting them from leaving the country following the announcement of “partial mobilization” in September 2022.” *The Insider*, 19 oktober 2022, <https://theins.ru/en/news/256202>.

“Since the Russian full-scale invasion on February 24, 2022, nearly all Ukrainian men aged 18 to 60 have been prohibited from leaving the country under martial law. While the exact total number of individuals impacted is not publicly finalized, as of August 2025, restrictions were eased for men aged 18 to 22.”, OpenAI samenvatting, <https://share.google/aimode/CqW5fOdTrNwI5WlrQ>.

“Over 15,000 Russian conscripts killed since start of war in Ukraine”, TVP, 22-09-2025, <https://tvpworld.com/89056089/bbcmmediazona-probe-15000-russian-mobilized-soldiers-dead-average-age-35>. Het totaal aantal doden aan Russische zijde bedraagt volgens dit artikel 133.117, waarvan een groot aantal onder valse voorwendselen als militairen op contractbasis zijn ingezet (zie Productie 10).

ministerie goed moeten omgaan met onze beperkte capaciteiten, zou ik u willen vragen om nog wat concreter te formuleren welke documenten van dit ministerie uw interesse hebben en in welke tijdsperiode die documenten zijn opgesteld. Indien u daar hulp bij nodig heeft kan bijvoorbeeld een belafspraak worden gemaakt om dit te bespreken.”

- 1.1. In tegenstelling tot hetgeen de ambtenaar beweerde waren mijn vragen niet beleidsmatig van aard. Mijn verzoek betrof concrete, schriftelijke uitingen, weliswaar een uitvloeisel van beleid, met betrekking tot de gestelde vragen. Het zou kunnen zijn dat een bepaald document niet bestaat, zoals een démarche om te protesteren tegen het uitreisverbod dat door de Russische Federatie en Oekraïne werd opgelegd aan mannen in de dienstplichtige leeftijd, maar dat maakt de vraag geen beleidsmatige vraag. Het ontbreken van een dergelijk document wijst mogelijk op het verzaken door de regering c.q. het ministerie om te eisen dat mensenrechtenverdragen worden nageleefd, de internationale rechtsorde wordt gehandhaafd en mensenrechtenschendingen concreet aan de orde worden gesteld.
- 1.2. De ingediende toelichting (Productie 2) was een toelichting op de vragen met als doel de betreffende ambtenaar te assisteren bij het gericht zoeken naar documenten en was niet bedoeld om de gestelde vragen door een algemene vage vraag van een andere orde te vervangen.
- 1.3. De vragen in het verzoek hebben een logische opbouw en zijn gesteld binnen een juridisch kader. Indien bijvoorbeeld vraag 1, een algemene vraag, ontkennend wordt beantwoord, resulteert dat vervolgens in de volgende vraag, die, indien ontkennend beantwoord, nog een vraag oplevert. Als Nederland zelf niet geprotesteerd heeft tegen het uitreisverbod opgelegd aan Russische en Oekraïense mannen, heeft Nederland er wel op toegezien dat deze derogatie van het ICCPR werd gemeld? Als de regering heeft geconstateerd dat de derogatie wel gemeld is bij de Secretaris-Generaal van de VN, heeft de regering vervolgens bezwaar aangetekend tegen de strijdigheid ervan met andere bepalingen van het ICCPR (in het bijzonder art. 4.1)? Het is dus niet mogelijk de vragen los te zien van de rest van het document en hun inbedding in de juridische context, in het bijzonder het ICCPR en het EVRM.⁵

⁵ Voor een analyse van de juridische context waarin gendersselectieve dienstplicht als een mensenrechtenschending gezien moet worden verwijs ik naar Productie 10, een voorstel gedaan door de Nederlandse LHBTQ+ organisatie, Transgender Netwerk Nederland, aan TGEU (www.tgeu.org) en het ILGA-Europe (www.ilga-europe.org).

1.4. In de toelichting bij het besluit is gesteld:

“Ter uitvoering van uw verzoek, is navraag gedaan bij de volgende directies van dit ministerie: Directie Europa (DEU; waar Rusland en Oekraïne onder vallen), Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten (DMM); bij de afdelingen Mensenrechten (MR) en de afdeling Politiek en Internationale Rechtsorde (PR) en Directie Sociale Ontwikkeling (waar o.a. de Task Force Vrouwenrechten en Gendergelijkheid onder valt). **Bij die directies/ afdelingen is genderselectieve dienstplicht niet een onderwerp waaraan aandacht is besteed. Gelet op het voorgaande ben ik van mening dat bij mijn ministerie geen documenten over dit onderwerp berusten.**” [red.]

Hieruit valt af te leiden dat de gestelde vragen gereduceerd zijn tot iets in de trant van “wordt er aandacht besteed aan genderselectieve dienstplicht”.

1.5. Naar aanleiding hiervan is de correspondentie van de Directie Openbaarmaking met de betreffende afdelingen van het ministerie opgevraagd. Uit deze correspondentie (Productie 4) bleek inderdaad dat de in het Woo-verzoek gestelde vragen niet zijn voorgelegd aan de betreffende afdelingen van het ministerie, maar zijn samengevat op een manier die de betreffende ambtenaar adequaat en handig vond, maar die kort door de bocht was. Dit kan met een paar citaten worden geïllustreerd:

- “Het woo-verzoek in deze bestaat uit maar liefst 21 [sic] vragen, dus ik zal je de specifieke formulering besparen.” (Productie 4, p. 1);
- “Het is een wat curieus geformuleerd verzoek, en bestaat uit maar liefst 21 [sic] verschillende vragen. Kort gezegd wil de verzoeker de zgn. ‘genderselectieve dienstplicht aan de kaak stellen, en is van mening dat het enkel oproepen van mannen voor de dienstplicht een aantal internationale verdragen schend [sic].”

1.6. Het lijkt mij in strijd te zijn met de geest, letter en doel van de Wet open overheid om het ministerie vragen van burgers, zoals geformuleerd door diezelfde burgers, te “besparen”, te bagatelliseren en te vervangen door een vage vraag en vervolgens de verkregen antwoorden als antwoorden op de aanvankelijk gestelde vragen te presenteren. Wat de betreffende ambtenaar “curieus” vond aan de formulering van de vragen is wellicht, dat in dit geval mannen en jongens slachtoffer zijn van gender-gerelateerd geweld, discriminatie, genderongelijkheid en schendingen van mensenrechten. Hoe dan ook, de wijze waarop de vragen zijn voorgelegd aan de betreffende afdelingen van het ministerie zijn omgeven door een negatieve vooringenomenheid die eerder lijkt te zijn ingegeven door een

zoektocht naar een *pro forma* respons dan een volledig en inzichtgevend, met documenten gestaafd antwoord.

- 1.7. Zelfs uitgaande van de reductionistische herformulering van de gestelde vragen is het des te merkwaardiger, zo niet onaannemelijk, dat de begrippen “genderselectieve dienstplicht”, “gendergerelateerde dienstplicht” of “dienstplicht alleen voor mannen” geen enkele bekendheid lijken te genieten op het ministerie, zoals uit de diverse reacties in Productie 4 van de diverse directies blijkt, aangezien Nederland juist één van de drie EU-landen is die genderselectieve dienstplicht vrij recentelijk (in 2017) heeft afgeschaft. Het lijkt mij niet aannemelijk dat het ministerie geen weet heeft bijvoorbeeld van de overwegingen van de Nederlandse regering, zoals uitgedrukt in de *Memorie van toelichting op de Wijziging van de Kaderwet dienstplicht en van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst in verband met het van toepassing worden van de dienstplicht op vrouwen*.⁶ Dit is des te meer zo, omdat de overwegingen door de regering en de Tweede Kamer zelf als “principiële” werden gekwalificeerd. Het lijkt mij ook niet aannemelijk dat deze zeer principiële standpunten niet door het ministerie internationaal worden uitgedragen. Onderstaand treft u een greep uit de bovengenoemde *Memorie van toelichting*:

- “Het wetsvoorstel betreft een principiële onderwerp: de gelijkwaardigheid van man en vrouw. Door aanpassing van de Kaderwet dienstplicht en de Wet gewetensbezwaren militaire dienst bewerkstelligt het wetsvoorstel dat de dienstplicht niet alleen betrekking heeft op mannen, maar ook op vrouwen.”;
- “Een dienstplicht zonder onderscheid naar geslacht bleek ook voor de Tweede Kamer een principiële punt.”;
- “Het bereiken van een gelijkwaardige plaats in de samenleving vergt dat vrouwen niet alleen gelijke rechten hebben, maar ook gelijke plichten. De landsverdediging vormt daarop geen uitzondering meer.”;
- “Uit artikel 1 van de Grondwet volgt dat gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden. In het licht van gewijzigde maatschappelijke en rechtsopvattingen is in toenemende mate het risico aanwezig dat een dienstplicht die zich alleen richt op mannen, in strijd wordt bevonden met artikel 1 van de Grondwet en andere gelijkheidsnormen. In de Grondwet wordt ten aanzien van de krijgsmacht geen onderscheid gemaakt tussen man en vrouw. De Grondwet biedt daarmee de

⁶*Memorie van toelichting bij de Wijziging van de Kaderwet dienstplicht en van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst in verband met het van toepassing worden van de dienstplicht op vrouwen*, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34764-3.html>

mogelijkheid dat vrouwen gelijk aan mannen een bijdrage leveren aan de taken die de krijgsmacht uitvoert.”

- 2.2. De eerste zes vragen van het Woo-verzoek hebben echter niet direct betrekking op het onderwerp van genderselectieve dienstplicht, hetgeen duidelijk maakt dat de samenvatting door de ambtenaar in diens uitvraag aan de diverse directies ernstig tekortschiet.
- 2.3. De eerste zes vragen van het Woo-verzoek betreffen artikelen 12.2, 4.2 en 4.1 ICCPR⁷ en de handhaving van internationaal recht en het bevorderen van de internationale rechtsorde. Deze gaan om het universele fundamentele mensenrecht dat ieder mens toekomt, inclusief mannen en jongens, om ieder land te mogen verlaten, inclusief het eigen land. Artikel 12.2 ICCPR luidt: “*Everyone shall be free to leave any country, including his own.*” Als een staat hiervan wil afwijken op grond van artikel 4.1 ICCPR⁸ mag dat slechts als:
- het land verkeert in een noodsituatie die het leven (voortbestaan) van de natie bedreigt; en
 - de noodsituatie is aangekondigd;
 - mits de afwijking niet gebaseerd is op discriminatie o.a. op grond van geslacht.

Indien een staat afwijkt van art. 12.1 ICCPR dient dit gemeld te worden via de Secretaris-Generaal van de VN (artikel 4.3 ICCPR) aan alle andere landen die het ICCPR hebben geratificeerd. Landen die waarde hechten aan de naleving van het ICCPR en het bevorderen van de internationale rechtsorde hebben dan de mogelijkheid om daarop te reageren en zich te verzekeren dat de bepalingen van artikel 4.1 ICCPR niet zijn geschonden.

- 2.4. De onbeantwoorde eerste zes vragen uit het Woo-verzoek betreffen onder andere:
- stappen die de Nederlandse regering heeft ondernomen om de grootschalige schending van de mensenrechten van Russische en Oekraïense mannen, door het opleggen van een op geslacht gebaseerd uitreisverbod, te voorkomen of op zijn minst te erkennen als een mensenrechtenschending en daarop te reageren;

⁷ Zie Productie 5.

⁸ Artikel 4.1 ICCPR luidt “*In time of public emergency which threatens the life of the nation and the existence of which is officially proclaimed, the States Parties to the present Covenant may take measures derogating from their obligations under the present Covenant to the extent strictly required by the exigencies of the situation, **provided that such measures** are not inconsistent with their other obligations under international law and **do not involve discrimination solely on the ground of race, colour, sex, language, religion or social origin.*** [red.]”

- stappen die de Nederlandse regering heeft ondernomen om voor handhaving van internationaal recht te zorgen, specifiek waar het de melding van de afwijking van artikel 12.2 door de Russische Federatie en Oekraïne aan de Secretaris-Generaal betreft. Heeft de Nederlandse regering, in het geval deze derogatie wel gemeld is, gewezen op de strijdigheid ervan met artikel 4.1 ICCPR en, indien dat het geval is, waar blijkt dat uit?
- 2.5. Vragen 7, 8, 9 en 10 hebben betrekking op genderselectieve dienstplicht op zich, maar, nog belangrijker, op de handhaving van internationaal recht en het bevorderen van de internationale rechtsorde, weliswaar in dit geval specifiek met betrekking tot genderselectieve dienstplicht. Gelet op de zeer principiële standpunten van de Nederlandse regering met betrekking tot genderselectieve dienstplicht in eigen land (punt 1.7 hierboven) en de waarde die men hecht aan het gelijkheidsbeginsel zoals verwoord in de Kamerbief van 8 november 2022, (geciteerd in de inleiding bij vragen 15 en 16 van het Woo-verzoek en in punt 2.7) lijkt het niet aannemelijk dat er geen enkele reactie is geweest op de invoering van genderselectieve dienstplicht in Duitsland en Kroatië,⁹ of het voortzetten ervan in Finland, Estland, Letland, Litouwen, Oostenrijk, Cyprus en Griekenland. Immers Nederland spreekt zich wel uit over schendingen van de mensenrechten van vrouwen en LHBTIQ'ers in andere landen. Waarom zou de Nederlandse regering niet hetzelfde doen, uit zeer principiële overwegingen, wanneer het de mensenrechten van mannen en jongens betreft? Voor een analyse van het ICCPR met betrekking tot genderselectieve dienstplicht en het belang van een verbod erop voor mensen van alle genders en de LHBTIQ-gemeenschap verwijs ik u naar Productie 11, "*Proposal to ILGA Europe for a position paper and campaign against (gender-selective) conscription*" van Transgender Netwerk Nederland.
- 2.6. Het lijkt mij onaannemelijk dat de mogelijkheid van het (her)invoeren en/of heractiveren van de dienstplicht in een oorlogsscenario, waarin dienstplichtigen worden ingezet, nooit door de Nederlandse regering en/of in NAVO-verband besproken is en de bevindingen ervan op schrift gesteld,

⁹ Met betrekking tot Kroatië kan worden opgemerkt dat de Ombudsman van Kroatië heeft geoordeeld dat de invoering van genderselectieve dienstplicht (dienstplicht alleen voor mannen) discriminerend is zowel tegen mannen als vrouwen (<https://www.prs.hr/cms/post/1518>). De Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties heeft ook recentelijk bezorgdheid geuit over het feit dat de invoering van dienstplicht alleen voor mannen in Kroatië discriminerend is tegen mannen (zie https://vojnirok.hr/en/un-report-cites-anti-male-discrimination-concerns-in-croatias-military-conscription-law/?utm_source=chatgpt.com). Als het recht om niet gediscrimineerd te worden op grond van geslacht een universeel mensenrecht is en een principiële punt, is het de vraag waarom deze bezorgdheid van de VN zich beperkt tot Kroatië en waarom de algemene bezorgdheid die men zou mogen verwachten van Nederlandse overheid kennelijk nergens uit blijkt.

en/of dat de politieke en sociale risico's ervan nooit onder ogen zijn gezien. Vraag 13 heeft betrekking op de uitwerking van het gelijkheidsbeginsel in zo'n situatie en vraagt om schriftelijke uitingen van deze beschouwingen en de Nederlandse inbreng daarin.

- 2.7. Het is mijns inziens volledig ontoereikend om de vragen met betrekking tot het Nederlands feministisch buitenlandbeleid af te doen met een verwijzing naar een algemene lijst van documenten. Zoals in de inleiding tot vraag 14 van het Woo-verzoek is geciteerd uit de Kamerbrief van 8 november 2022:

“Het gelijkheidsbeginsel is sterk verankerd in het eerste artikel van de Nederlandse grondwet. Iedereen die zich in Nederland bevindt moet in gelijke gevallen gelijk behandeld worden. **Het kabinet is ervan overtuigd dat dit beginsel een universele waarde is**, zoals ook vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. **Het nastreven van volstrekte gelijkwaardigheid is een kernpunt van het Nederlands buitenlandbeleid. Vanuit de grondwettelijke opdracht van artikel 1 en artikel 90 (bevordering internationale rechtsorde) kiest het kabinet voor een beleid dat deze structurele ongelijkheid benoemt en adresseert: een feministisch buitenlandbeleid.**” [red.]

- 2.8. Gelet op het volgende:

- de uitvoerige beschrijving van de maatregelen tegen mannen in de dienstplichtige leeftijd in de Russische Federatie, zoals uiteengezet in Productie 10;
- de uitreisverboden opgelegd aan Russische en Oekraïense mannen van dienstplichtige leeftijd;
- berichten in de pers en op sociale media over razzia's, controles en vervolging van mannen van dienstplichtige leeftijd in Oekraïne louter op grond van hun geslacht;
- het feit dat naar schatting 600.000 Oekraïners en 1,2 miljoen Russen sinds 2020 gedood of zwaargewond zijn,¹⁰ waarvan de overgrote meerderheid mannen zijn die gedwongen zijn om te vechten louter op grond van hun geslacht,

lijkt het mij uiterst onaannemelijk dat er geen één document binnen het ministerie te vinden is, waarin dit als discriminerend, een mensenrechtenschending, een vorm van gendergerelateerd geweld of zelfs als een vorm van androcide wordt gekwalificeerd, in strijd met het gelijkheidsbeginsel, met de universele toepassing van de non-discriminatie

¹⁰ Casualties of the Russo-Ukrainian war,
https://en.wikipedia.org/wiki/Casualties_of_the_Russo-Ukrainian_war

bepalingen van het ICCPR (art. 26) en het EVRM (art. 14) en dus in strijd met de geest en letter van het Nederlands feministisch buitenlandbeleid.

- 2.9. Productie 10 beschrijft in detail de repressieve maatregelen waarmee genderselectieve dienstplicht wordt geïmplementeerd in de Russische Federatie. Vergelijkbare maatregelen worden toegepast in Oekraïne. Deze maatregelen zijn uitsluitend gericht tegen mannen op grond van hun geslacht. Gelet op de aandacht in Productie 10 voor het thema gendervervolging van mensen van de LHBTIQ+ gemeenschap en vrouwen, is het niet aannemelijk dat de maatregelen met betrekking tot de implementatie van de genderselectieve dienstplicht nergens worden aangemerkt als gendervervolging van mannen. Het gaat immers om mensen van het geslacht 'man' die vervolgd worden met als doel hun te dwingen aan de door de staat opgelegde militaire plichten te voldoen, die alleen op mensen van dat geslacht worden opgelegd. Als ze geen man waren dan werden ze niet onderworpen aan het oorlogsgeweld. Hierdoor kan de onderwerping aan dit oorlogsgeweld als gendergerelateerd geweld gekwalificeerd worden. De honderdduizenden mannen die als gevolg van dat gendergerelateerd geweld gesneuveld zijn, zijn dan aan te merken als slachtoffers van androicide. Het lijkt mij niet aannemelijk dat dit de directies die zich bezighouden met mensenrechten en gendergelijkheid is ontgaan.
- 2.10. Uit de *Documentenset Woo-verzoek inzake een toezegging over dienstplichtigen uit Oekraïne* (Productie 7) blijkt dat diverse ambtenaren van het Ministerie van Buitenlandse zaken in contact zijn geweest met ambtenaren van andere ministeries, waaronder het Ministerie van Algemene Zaken en het Ministerie van Asiel en Migratie, en mogelijk ook met de Oekraïense Ambassade in Nederland omtrent de vraag of de Nederlandse regering zou meewerken aan het terugsturen van Oekraïense dienstplichtigen naar Oekraïne. Het lijkt mij aannemelijk dat de reacties van deze ambtenaren, naast verwijzing naar de RTB, ook hebben benadrukt dat Oekraïense mannen op grond van het ICCPR het recht hebben Oekraïne te verlaten, dat dienstplicht alleen voor mannen in strijd is met het ICCPR (art. 26) en het EVRM (art. 14, juncto 15.2) en dat Nederland niet zal meedoen aan gendervervolging van Oekraïense mannen. Misschien is deze aanname onterecht en komt de reactie van deze ambtenaren overeen met de reactie van het Ministerie van Asiel en Migratie (Productie 8), namelijk dat naleving van internationaal recht en mensenrechtenverdragen geen dwingende, wettelijke verplichting is, die zelfs voorrang heeft op de eigen landelijke wetgeving, maar slechts een 'beleidskeuze'. In dat geval is het de vraag welke waarde het Ministerie van Buitenlandse Zaken hecht aan art. 90 van de Nederlandse Grondwet. De vragen gesteld in het Woo-verzoek

hebben juist tot doel hier duidelijkheid over te verschaffen en die duidelijkheid is niet verkregen.

3. Aannemelijkheid

3.1. Het besluit (Productie 3) eindigt met de volgende verklaring:

“De Woo heeft betrekking op openbaarmaking van informatie die neergelegd is in documenten. Alleen bestaande documenten vallen onder de Woo; als documenten niet bestaan, bestaat op grond van de Woo geen plicht om documenten te vervaardigen.”

3.2. Gelet op de gebrekkige wijze waarop de in het Woo-verzoek gestelde vragen voorgelegd zijn aan de betreffende directies en afdelingen is het niet-bestaan van de gevraagde documenten geenszins vastgesteld. De vraag die rijst is mijns inziens of de veronderstelling dat die documenten niet bestaan aannemelijk is en, zo niet, of de uitvraag alsnog gedaan moet worden door toezending aan de betreffende diensten van het niet-samengevatte Woo-verzoek in zijn oorspronkelijke, “curieuze” vorm. Om de aannemelijkheid van het niet-bestaan van dergelijke documenten te toetsen heb ik een aantal aannames met betrekking tot het ministerie en het Nederlands buitenlandbeleid opgesomd. Als deze aannames redelijk zijn, dan ga ik ervan uit dat er een redelijke kans is dat de gevraagde documenten in één of andere vorm bestaan.

3.3. Het zijn mijns inziens redelijke aannames dat de Nederlandse regering i.c. het Ministerie van Buitenlandse Zaken:

- zich bewust is van het bestaan van het ICCPR, het EVRM, de bepalingen ervan en de mensenrechten die daaruit voortvloeien;
- zich inzet om de opdracht verwoord in art. 90 van de Nederlandse Grondwet uit te voeren;
- de naleving van het internationaal recht en de internationale rechtsorde bevordert door landen aan te spreken op ongeoorloofde afwijkingen van internationale verdragen (waaronder het ICCPR en het EVRM);
- de naleving van het internationaal recht en de internationale rechtsorde bevordert door erop te letten dat derogaties van bestaande verdragen worden gemeld aan de relevante internationale organisaties op de voorgeschreven wijze zodat zij hun controlerende en handhavende werkzaamheden naar behoren kunnen uitvoeren;
- de naleving van het internationaal recht en de internationale rechtsorde bevordert door erop te letten dat internationale organisaties die toezien op de naleving van internationale verdragen (waaronder het ICCPR en het EVRM) mensenrechtenschendingen door staten als zodanig aanmerken en aan de orde stellen;

- erkent dat mensenrechtenverdragen evenzeer van toepassing zijn op mannen en jongens als op mensen van andere genders/geslachten;¹¹
- het standpunt niet onderschrijft dat soevereine staten in het bijzonder in tijden van oorlog vrijgesteld zijn van mensenrechtenverdragen en vrij zijn zelf te besluiten wat zij doen met hun mannelijk bevolking (als een vrije “beleidskeuze”), inclusief het massaal onderwerpen van mannen aan geslachtsdiscriminatie, gendergerelateerd geweld (tot de dood aan toe--androcide) en het ontnemen van hun recht om hun eigen land te verlaten;
- erkent dat geweld als gendergerelateerd geweld wordt gekwalificeerd op basis van de gender/het geslacht van degenen of de groep tegen wie het geweld wordt gepleegd en niet door de gender, status of aard van de geweldpleger.

Als deze aannames inderdaad redelijk zijn, dan concludeer ik dat er minstens één document binnen het ministerie zou moeten bestaan dat een inhoudelijk antwoord geeft op tenminste één van de gestelde vragen.

3.4. Verzoek

Ik verzoek het ministerie alsnog de vragen zoals geformuleerd in het Woo-verzoek en in hun onderlinge samenhang voor te leggen aan de relevante directies en afdelingen. De ambtenaren die deze onderwerpen onder zich hebben zijn naar verwachting zeer capabel en uitstekend in staat antwoorden te geven op complexe vraagstukken en zelf de nodige verbanden te leggen tussen die vragen en eventueel aanwezige documenten die deze vragen raken.

3.5. Proceskosten

Voor zover van toepassing op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht verzoek ik u een besluit te nemen met betrekking tot het compenseren van eventuele proceskosten.

Hoogachtend,

¹¹ Deze formulering is gekozen om een binaire aanduiding te vermijden.